ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3463 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 25 ԱՊՐԻԼ 1883 — Ն. Տ. 7 ՄԱՅԻՍ 1883

ՊԱՏՄԱՆԻ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կը լինի։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

30 ՓԱՐԱԶ — ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ — 30 ՓԱՐԱԶ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ,

ՊԱՏՄԱՆԻ

Դուրս գնացած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որեւ իցէ գրութիւն խմբագրութեան՝ Սրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բիզա փաշա եօզուշը, Շարգ Զարչըսը թիւ 33 Մասիսի գրասենեակը։

Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Զատուած նամակ, յօդուած, եւայլն եւ չեն արուիր։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խառն. — Հեռագրական. — Ազգային լուրեր. — Դատաստան Կարնոյ բանտարկեալ Հայոց (Տեղեկագիր Ամբասանի աւանին). — Տեղեկագիր Լորտ Տըֆրինի։. — Թղթակցութիւն (Շաքին Գարահիսար) — Թերթոն Մասիսի. — Գիտական։

Կ. ՊՈԼԻՍ 25 ԱՊՐԻԼ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝ Ոստիկանութեան Նախորդ Նախարար Հաֆիզ փաշա Շքոտրայի Օսմ. զօրաց հրամանատար անուանեցաւ։

Սերասքիրոյ Նախորդ կուսակալ Հաղդը փաշա Լինկիւրիի կուսակալ անուանեցաւ։

Վեհ. Սուլթանն արքունի թընդանօթարանի շինութեանց վերատեսուչ Ֆէրիդ Սէյիտ փաշային Ա. կարգի Օսմանիէ, թնդանօթարանի վարչական խորհրդոյն Նախագահ Ֆէրիդ Էյուպ փաշային Ա. կարգի Մէճիտիէ և երկրագործութեան տնօրէն Ամասանէֆէնտիին Իւլայի Բ. աստիճան շնորհեց։

Բ. Դուռն երէկ շրջաբերական մը ղրկեց մայրաքաղաքիս դեսպանաց, ինչպէս նաեւ օտար տերութեանց քով գտնուող Օսմ. դեսպանաց ծանուցանող թէ կայսերական կառավարութիւնը վերջնապէս որոշած է Բաթանթի օրէնքն Յունիս մէկէն գործադրել։ Բ. Դուռն արդէն տերութեանց դեսպանաց ստացած լինելով, կը կարծուի թէ նոր արգելք մը չպիտի ելնէ յիշեալ օրինաց գործադրութեան դէմ։

Անգլիական դեսպանատունն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լորտ Տըֆրին Հէլիքսն շոգենաւով երէկ առաւօտ Իզմիր հասեր և իրիկունը ճանբայ ելեր է։ Հէլիքսն շոգենաւն յոյժ արագընթաց լինելով կը կարծուի թէ Անգլիական դեսպանն այս իրիկուն կրնայ մայրաքաղաքս հասնիլ։

Զէթինեէի Օսմ. դեսպան Բիզա պէյ հրաժարական տուած լինելով, կ'ըսուի թէ Փարիզի Օսմ. դեսպանատան Նախորդ խորհրդական Պարթինքի էֆէնտի Զէթինեէի Օսմ. դեսպան պիտի անուանի,

Կ'ըսուի թէ Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ մայրաքաղաքիս մէջ լեղուաբանական դպրոց մը պիտի հաստատուի ի մօտոյ։

Արդէն ծանուցած ենք թէ Վեհ. Սուլթանն հրաման ըրած է որ մայրաքաղաքիս մէջ մերթ ընդ մերթ երկրագործական արուեստահանդէսներ բացուին։ Ըստ այսմ՝ առեւտրական և երկրագործական նախարարութիւնն որոշեց յառաջիկայ օգոստոսին երկրագործական արուեստահանդէս մը բանալ մայրաքաղաքիս մէջ, և իւր այս որոշումը շրջաբերականով մը ծանոյց գաւառական իշխանութեանց։ Յետոյ նախարարութիւնն այս մտօք կանոնագրութիւն մ'ալ կը պատրաստէ։

Արտաքին գործոց նախարար Արիֆի փաշայի հրաւիրմամբ մեծ տերութեանց դեսպաններն երէկ Լիբանանու խնդրոյն առթիւ ի խորհուրդ գումարուեցան Բ. Դուռն։ Արիֆի փաշա Լիբանանու կառավարչութեան համար ընտրելի առաջարկեց Ադրիանուպոլսոյ կեդրոնական կառավարիչ Վասա էֆէնտին, զոր դեսպանք ընդունեցին։ Միայն Ռուսական և Անգլիական դեսպանները՝ Վասա էֆէնտիի արժանաւորութիւնն ու կարողութիւնն հաստատելով հանդերձ՝ յայտնեցին թէ այս մասին իրենց կառավարութիւններէն հրահանգ ստանալու պէտք ունէին։ Այս նստին մէջ որոշուեցաւ որ դեսպանք վաղը նորէն գումարուելով ընտրութեան տեղեկագիրն ստորագրեն։

Աւստրիական դեսպան Պ. Քալիչէ, Ֆրանսական դեսպան Տը Նոայլ Մարքիզն և Լորտ Տըֆրինի տեղակալ Պ. Ուինտհէմ՝ շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Մեծ Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշային և արտաքին գործոց նախարարին հետ։

Շքոտրայի Օսմանեան զօրաց նորընտիր հրամանատար Հաֆիզ փաշա շաբաթ օրը մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ ի Շքոտրա։

Բորթուգալի նորընտիր դեսպան Պ. Վիքոնթ Քարնիսէ վաղը կայսերական պալատն երթալով իւր դեսպանական վկայագրերը Վեհ. Սուլթանին պիտի մատուցանէ։

Վաղըթ կ'ըսէ թէ արքունի փողերանոցին գործաւորներէն Միհրան անուն անձ մը մեծ քանակութեամբ ոսկի գողնալով փախեր, բայց շաբաթ օրը բռնուեր է Ղալաթիոյ մէջ։

Թայմզ լրագրոյ Թղթակից Պ. Մաքէնզի Ուալլէյս, որ վեց ամիսէ ի վեր Եգիպտոս կը գտնուէր, յառաջիկայ մայիս 3/15ին մայրաքաղաքս կ'սպասուի։

Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ լրագիրն՝ հայաբնակ գաւառաց մէջ մուծուելիք բարենորոգմանց վրայ Թայմզ լրագրոյն վերջին օրերս հրատարակած կարեւոր յօդուածին վրայ խօսելով կըսէ. «Ստուգիւ մեծ տերութիւնք Պերլինի դաշնագրին 61րդ յօդուածին գործադրութիւնը Բ. Դռնէն պահանջելու իրաւունք ունին։ բայց Դուռն ալ իւր կողմէ ոչ նուազ իրաւունք ունի պահանջելու որ մեծ տերութիւնք ևս Թուրքիոյ նկատմամբ իրենց յանձն առած պարտականութիւնները կատարեն։»

«Արդէն երկար ժամանակէ որ Օսմանեան արտաքին գործոց նախարարը պատասխան կ'սպասէ այն ծանուցագրոյն, զոր Եւրոպական տերութեանց ղրկած էր՝ Պալքանեան պետութեանց [illegible] Թուրքիոյ [illegible] մասնակցութեան խնդրոյն լուծումը խոստացող։»

«Էնկլէս քարդ միայն յուսեցաւ թէ Կ. Պոլսոյ Աւստրիական դեսպանատան մէջ դեսպանախորհուրդ մը պիտի գումարուէր որոշելու համար թէ Օսմանեան պատուիրակ մը պէ՞տք է մասնակցի խորհրդակցութեանց թէ ոչ. ահա այս է բոլոր եղածը։»

Շաբաթ օրը Ղալաթիա Արապ ճամիի կողմը Էմէք-Եէմէզ կոչուած փողոցը պատահած հրդեհին մէջ 21 տուն և մզկիթ մ'այրեցան։

Իսկիւտար Սուլթան-Թէբէսի կոչուած տեղը գտնուած Ապտի Էֆէնտի անուն մզկիթը գողեր մըտնելով քանի մը ծանրագին նիւթեր վերուցին։

Բեդրսպուրկէն Պելճիոյ Լինտեբանտանս լրագրին ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Խազանի գաւառին իսլամ ժողովրդեան մէջ մեծ յուզում մը կը տիրէ։ Զրոյց կայ եղեր յիշեալ գաւառին մէջ թէ Ռուս կառավարութիւնը կուզէ բռնադատել իսլամները, որ Օրթոդոքս կրօնքն ընդունին։

Բեդրսպուրկէն կը հեռագրեն Եւրոպական լրագրաց թէ Օսմ. բանակին համար ձի գնելու պաշտօնով Ռուսիա ղրկուած յանձնախումբը Բեդրսպուրկ հասեր է։

Ալէքսանտրիայէն կը հեռագրեն Բորէսբոնտաս Բոլիթէք լրագրին թէ Եգիպտական կառավարութիւնը Սուտանի մէջ գործող Եգիպտական զօրաց համար ձի գնելու պաշտօնով յանձնախումբ մը ղրկեր է ի Սուրիա. սակայն Սուրիոյ Օսմ. իշխանութիւնք արգիլեր են յիշեալ յանձնախմբին ձի գնել, ըսելով թէ Սուրիոյ գաւառէն ձի դուրս հանելն արգիլուած է։ Հետեւապէս յանձնախումբն Եգիպտոս վերադառնալու պարտաւորուեր է։

Եւրոպական լրագիրք կ'ըսեն թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը՝ թագադրութեան հանդիսին առթիւ հսկողութիւն ընելու համար քանի մ'Անգլիացի ճարտար ոստիկանապետ խնդրեր է Անգլիոյ կառավարութենէն։

Էքսբրէս իւր շաբաթ աւուր թուով յօդուած մը կը հրատարակէ թուրքիոյ երրակի դաշնակցութեան մասնակցելու պատահականութեան վրայ, և յայտնելէ յետոյ թէ այս պատահականութիւն տերութեան Եւրոպական գաւառաց համար միայն կարեւորութիւն ունի, իսկ Թուրքիոյ գլխաւոր զօրութիւնը Փոքր Ասիոյ կողմն է, կ'ըսէ թէ Փոքր Ասիոյ բարենորոգմանց խնդիրն այս պահուս անգլիական կառավարութեան ուշադրութիւնը կը դրաւէ, և «Լոնտրայի նախարարական թերթերն այս խնդրոյ վերայ կը վիճաբանին այնպիսի ազատութեամբ մը, որ ազէկ նշան մը չհամարուիր։ Սակայն գուշակութիւնը չկրնար սպառնալից բան մը ունենալ, եթէ Թուրքիա նորէն ձեռք առնու խնդիրն այն ոգւով, զոր կը կրէր 1878 յունիս 4ի դաշնադիրն ստորագրած ժամանակ, ինչպէս նաեւ այն պայմանն (61րդ յօդուածը) որ Պերլինի դաշնագրէն բղխեցաւ։ Յետոյ պատահած դէպքեր մթագնեցուցին այն դաղափարն՝ որ այն ժամանակ Բ. Դրան ունեցած ոգւոյն կ'առաջնորդեր։ [illegible] և խնդիրը՝ կընդեալ դաշնագրութեանց հղօր և պայծառ լուսովը [illegible]։

Քաղաքապետութիւնն՝ առեւտրական Բ. սենեկին դիմելով իսկիւտար երթեւեկող շոգենաւուց հասոյթներն արգելքի ներքև դնել տուած էր և Շիրքէթիի խայրիէի ընկերութիւնն ալ քաղաքապետութեան դէմ բողոքած էր յիշեալ ատենին առջեւ։ Վաղըթ կ'ըսէ թէ այս դատ անցեալ հինգշաբթի օրն առեւտրական Բ. ատենին առջեւ եղեր է։ Դատարանը նկատելով որ Շիրքէթի խայրիէի ընկերութեան և քաղաքապետութեան միջեւ բացուած դատը՝ ծովային առեւտրական ատենին ձեռնհասութեան կը պատկանի, որոշեր է որ երկու կողմէ ալ ծովային առեւտրական ատենին դիմեն՝ թէ՛ բուն դատին և թէ իսկիւտարի շոգենաւուց հասոյթներուն վրայ դրուած արգելքը վերցնել տալու համար։

Վարչաւիայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Զիրարտոֆի արքունի գործարանին աշխատաւորները գործադուլ ընելով, կառավարութիւնը զօրք ղրկեր է այս շարժման գլուխները ձերբակալելու համար։ Սակայն գործաւորք քարի հարուածներով ընդուներ են զօրքերն, որք զէնք գործածելու պարտաւորուեր են։ Այս կռուին մէջ երկու գործաւոր սպաննուեր և հինգ գործաւոր ալ ծանրապէս վիրաւորուեր են։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Լոնտրա 4 մայիս.

Երեսփոխանական ժողովը՝ Պ. Կըլատսթոնի պերճախօս ջանից հակառակ՝ 165ի դէմ 271 ձայնիւ ընդունեց Սըր Սթաֆորտ Նորթքոթի մէկ առաջարկն, որ կ'արգելուր Պ. Պրատլոյի խորհրդարանական երդում տալ։

Հալէպ 4 մայիս.

Կայսերական թանգարանին անօրէն Համտի պէյ՝ Աւստրիական պաշտօնատարի մը հետ Կ. Պոլսէն հոս հասաւ եւ աստի Այնթապ գնաց։ Հալէպի Անգլիական հիւպատոս Պ. Հէնտերսըն հանքային Ջերմուկները պիտի երթայ։ Զինուորական եւ քաղաքային դպրոց մը կը շինուի, եւ ի մօտոյ քաղաքային մեծ հիւանդանոցի մը շինութիւնը պիտի սկսի։

Աթէնք, 5 մայիս.

Պուլղարիոյ իշխանն այսօր մեկնեցաւ Աթէնքէն Գարատաղ երթալու համար։ Թագաւորը մինչեւ Պիրէոն ընկերացաւ անոր, իսկ նախարարք մինչեւ երկաթուղւոյն կայարանն։

Իշխանն Աթէնք գտնուած միջոցին յաճախ խորհրդակցեցաւ Պ. Թրիքուբիսի հետ։

Պերլին 6 մայիս.

Կը հաստատուի թէ Դանուբի խառն յանձնախումբն՝ ընթացիկ գործերը փութացնելու համար յառաջիկայ շաբաթուս պիտի գումարի, ըստ որում Ռումանիա հաճութիւն տուած է այս գումարման մասնակցելու՝ հին դաշնագրաց հիման վրայ եւ առանց նոր դաշնագրին վաւերացման ենթասելու։

Կը հերքուի այն լուրը թէ Դանուբի խնդրոյն վրայ մասնաւոր համաձայնութեան մը հասնելու համար բանակցութիւնք կը լինին Աւստրիոյ եւ Ռումանիոյ միջեւ։

Աթէնք 6 մայիս.

Ռուսաց կայսեր թագադրութեան հանդէսին մէջ Հելլենական կառավարութիւնը ներկայացնելու պաշտօն ունեցող Փարիզի Հելլենական դեսպան Մավրոքորտատոյ իշխանին ընկերացող երեք բարձրատիճան սպայք այսօր Թրիէստի ճանբով Մոսկուա ուղեւորուեցան։

[illegible]։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ԵՒ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ

Մինչ մեք շաբաթ օրը կը գրէինք թէ Ս. Պատրիարք Հօր կայսերական պալատն երթալու օրը դեռ որոշուած չէ, Վեհ. Սուլթանն անուղղակի կերպիւ խնդրուած արտօնութիւնը կը շնորհէր, և Հայոց Պատրիարքն ընդունելու փափաք կը յայտնէր։

Հետեւաբար, Ամեն. Տ. Ներսէս Պատրիարք շաբաթ օրը կէս օրէն քիչ առաջ կայսերական պալատը գնաց ընկերակցութեամբ Վսեմ. Սիմոն պէյի Մագասուտեան, և նախ ընդունուեցաւ Առաջին սենեկապետ Վսեմ. Օսման պէյէն, որ կայսերական պալատան աւանդական հիւրասիրութեամբ պատիւներ ըրաւ անոնց և փառաւոր ճաշ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Ս. Պատրիարք Հայրը, Սիմոն պէյ, Օսման պէյ, Մայրոյենի փաշա և պալատան բարձրաստիճան պաշտօնատարք։ Այս ճաշի միջոցին, Ս. Պատրիարք Հայրը բաժակ առաջարկեց Վեհ. Սուլթանին կենաց համար, և պարագային յարմար բարեմաղթութիւններ ըրաւ։

Ճաշէն յետոյ, Ս. Պատրիարք Հայրը Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ գլուխն ունենալով վեղար և Օսմ. պատուանշանը կուրծքին վերայ։ Ն. Կ. Վեհափառութիւն գահոյից դահլիճին մէջ ոտքի վրայ կեցած ընդունեց Հայոց Պատրիարքը, զոր նստելու հրաւիրեց։

Ս. Պատրիարք Հայրն, որ պերճախօս է թուրքերէնի մէջ ոչ նուազ քան հայերէնի մէջ, պատշաճ խօսքերով երախտագիտութիւն յայտնեց այն շնորհաց համար զորս ստացած էր Ն. Կ. Վեհափառութենէն, և որոց վերջինն եղած էր Օրթագիւղի մեծ և գեղեցիկ տան շնորհումը։ Ն. Սրբազնութիւն շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ այն շնորհաց համար, զորս Հայք ցարդ վայելած են ընդ հովանաւորութեամբ Օսմ. մեծազօր տերութեան։ Ս. Պատրիարք Հայրը պատշաճ մաղթանքներով վերջացուց իւր խօսքին այս առաջին մասը։ Վեհ. Սուլթանը պատասխանեց համակական խօսքեր ըսելով Հայոց Ազգին և իւր Պատրիարքին վրայ, զոր հաղուագիւտ կոչեց, և խոստացաւ Հայրական խնամօք քննել և տնօրինել Ազգին վերաբերեալ այն խնդիրներ, որք իւր բարձր ուշադրութեան ներկայացուին։

Ս. Պատրիարք Հայրն, որ ցայսվայր ոտքի վրայ կեցած էր, յայնժամ նստաւ, և Ն. Կ. Վեհափառութեան հարցմանց պատասխանելով, տեղեկութիւններ տուաւ Ազգին կացութեան վրայ։ Յետոյ իւր խոնարհ յարգանքը մատուցանելով, բաժնուեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութենէն։

Ս. Պատրիարք Հայրը տեսակցեցաւ նաեւ կայսերական պալատան հանրածանօթ ներքինապետ բարձր. Հաֆիզ Պեհրամ Ագայի հետ, և մի և նոյն պատուոյն որով ընդունուած էր, մեկնեցաւ կայսերական պալատէն։

Նոյն օրը Ս. Պատրիարք Հայրը՝ դարձեալ Վսեմ. Սիմոն պէյի ընկերակցութեամբ՝ Բ. Դուռը գնաց և [illegible] բարձր. Սայիտ փաշայի և դատական գործոց նախարար Վսեմ. Աթեանց Նիւթն եղած են օրուան քանի մը կարեւոր ազգային խնդիրներ, և ի մէջ այլոց Կարնոյ բանտարկելոց և Կ. Պոլիս բերել տրուած առաջնորդաց խնդիրները։ Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ Ս. Պատրիարք Հայրն յուսալից խոստումներ ստացած է նախարարութեան կողմէ։ Կը լսենք նաեւ թէ նախարարք տեղեկութիւն խնդրած են Էջմիածնայ Կաթողիկոսական խնդրոյն վրայ Երեսփոխանական ժողովոյ վերջին նիստերուն մէջ տեղի ունեցած վիճաբանութեանց մասին, և մանաւանդ փափաք յայտնած են տեսնելու այդ վիճաբանութեանց պաշտօնական ատենագրութիւնները։

Շաբաթ աւուր այս կարեւոր դէպքերը վերջին ապացոյց մը կըլնան համարուիլ թէ Ս. Պատրիարք Հայրը դեռ լիովին կը վայելէ մեր Օգոստափառ Վեհապետին համակրանքն ու վստահութիւնն, և թէ Ն. Կ. Վեհափառութեան խորհրդականաց մեծ ունի այն ազդեցութիւն զոր Հայոց Պատրիարք մը պարտի ունենալ։ Ազգին միահամուռ բաղձանքն, որուն Երեսփոխանական ժողովոյ Ատենապետն անցեալ օր թարգման կը հանդիսանար շատ պատշաճ բանիւք, սա՛ է որ Ն. Սրբազնութիւն այս ընդարձակ վստահութենէ ու ազդեցութենէ կարելի եղածին չափ օգուտ քաղէ ազգին և երկրին բարւոյն համար։ Բարեբաղդաբար կամ դժբաղդաբար, պակաս չեն առիթներ, յորս կարելի է և պէտք է օգուտ քաղել այն դիւրութիւններէ, զորս Ս. Պատրիարք Հայրը կը վայելէ յիւր աթոռ վերադառնալէն ի վեր։

Երեւանէն կը գրեն Տփղիսի լրագրաց թէ կաթողիկոսական Տեղապահ Գեր. Մակար Սրբազան ապրիլ 12/24ին Էջմիածնէն պիտի մեկնի՝ Զարին թագադրութեան հանդիսին ներկայ գտնուելու նպատակաւ Մոսկուա երթալու համար։

ԴԱՏԱՍՏԱՆ

ԿԱՐՆՈՅ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼ ՀԱՑՈՅ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԱՄԲԱՍՏԱՆԻՉ ԱՏԵՆԻՆ

—==—

Աւասիկ Կարնոյ բանտարկեալ Հայոց դէմ տեղւոյն ամբաստանիչ ատենի կողմէ պատրաստուած տեղեկագրոյն ամբողջ թարգմանութիւնը.

Կարնոյ ամբաստանիչ ատեանն, որոյ անդամ են Կարնոյ պատժական դատարանին նախագահ Ահմէտ Ճէմիլ էֆ. և նոյն դատարանի անդամ Բիզա և Բեամիլ էֆէնտիք. գումարեցաւ ամբաստանիչ ատենի սենեկին մէջ, ի ներկայութեան Ռուսական հիւպատոսարանի թարգմանն Պ. Արսէնի։ Կարգացուեցաւ Օսմ. հպատակ 56 անձանց և ռուսական հպատակի մը հարցաքննութեան տեղեկագիրը, զոր հարցաքննիչ դատաւորը շինած էր. այս անձինք կ'ամբաստանուին թէ յեղափոխական գաղտնի ընկերութիւն մը կազմած են՝ Կարնոյ քաղաքն ու գաւառն Օսմ. տիրապետութենէ կորզելու եղեռնական դիտումով։ Հարցաքննիչ դատաւորի տեղեկագիրը կցուած են վճռաբեկիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Իսմէթ էֆէնտիի ամբաստանագրոյն, որ ամբաստանիչ ատեանը ղրկուած է 1883 ապրիլ 5/17ին։

Աւասիկ այս ամբաստանագրոյ բովանդակութիւնը.

«Պարոն Օհաննէսի կողմէ՝ իրեն սպառնալիք և նախատինք ըրած լինելու ամբաստանութեամբ կապերտի վաճառական Պալասի, դաբբին Մինասի, կոչկակար Յարութիւնի և անագործ Գալուստի դէմ բացուած դատին քննութիւնները կատարուած միջոցին, Պալասի վրայ դտնուած է Պ. Հ. ստորագրութեամբ թուղթ մը, որ 4,374 թիւը կը կրէր։ Այս թուղթ յեղափոխական մանտելմքէն կ'ելնէր, որ յինանպետի մը պահպանութեան կը յանձնէր զայն սա հրահանգներով.

«Աչկերը կամ նորեկ համախոհը դուրս քարշել և եռանդեամբ գործադրել այն հրահանգներ որք իրեն ղրկուին իւրյինանպետի միջոցաւ։ Եթէ ընկերութեան նպաստակերութեան հաղորդել իւր յինանպետի միջոցաւ։ Պիտի վարձատրուի իւր եռանդեան ու գործունէութեան ասպիճանին համեմատ, կամ պիտի պատժուի իւր թերութեանց և յոռի վարմանց համար։»

«Այս մասին քննութիւն մը բացուեցաւ և ամբաստանելոց հարցաքննութիւններէն հետեւեալն երեւան եկաւ.

«Ժամանակ մը յառաջ, լրագրերք կը ծանուցանէին թէ Գարատաղի և Ցունասատանի խնդիրները կարգադրուելէ յետոյ, կը կարծուէր թէ կարգը պիտի դար Հայաստանի, ուր բարենորոգումնք պարտէին ի գործ դրուիլ։ բայց Թունուզի խնդիրն, որ նոյն միջոցին ծագեցաւ, մոռցընել տուաւ բարենորոգումներն, որք անսահմանաբար յետաձգեցան։— Լրագրաց այս դիտողութեանց վրայ, մէկ ու կէս տարի առաջ, Բիւրքճի օղլու խաչատուր, Օհաննէս և Յակոբ, քաղաքին ընթերցարանին մէջ լրագրեր կարդալով, ազգային շարժման մը պէտքն զգացին, և այս նպատակի հասնելու համար աշխատելու մասին համաձայնեցան։ Նախ իրենց գաղափարներն յայտնեցին այլ և այլ անձանց, որք իրենց ազգասիրական զգացմամբք ծանօթ էին, գիտնալու համար թէ կարելի՞ էր արդեօք ժողովրդեան մէջ շարժում մը յառաջ բերել սոյն գաղափարով։ Վհատեցուցիչ պատասխաններ ստացած լինելով, Նը-կարիչ Միքայէլի դիմեցին իրենց գաղափարներն հասարակութեան մէջ տարածելու համար։ Անոր գործակցութիւնն ստանալով, Գաթըրճը Կարապետի տան մէջէն յետոյ երեւան եկած վիմագրութեան քարերու վրայ փորագրել և տպել տուին յայտագրեր, որոց առաջին օրինակը ղրկուեցաւ կոչկարար Ալեքսանի, որ ստորագրեց զայն։ Ուրիշ քարի մը վրայ տպուեցաւ զինուորագրութեանց բանաձեւ մը։ Յատնի չընելու համար թէ այս թուղթեր Կարնոյ մէջ իսկ կը տրպուէին՝ կ'ըսուէր թէ անոնք 22 օրն անգամ մը կուգան։ 40 օրուան մէջ, զինուորագրութեան 300 վկայագրեր կրցան ցրուել։ Ընկերութիւնը կազմուած էր Աբոր-ան ընկերութիւն անուամբ, բայց հասարակութեան հայրենասիրական խանդն արծարծելու և աշակերտաց կամ նորնկ համախոհից անձնուիրութեան վրայ վստահ լինելու համար, այդ տիտղոս յետոյ փոխուեցաւ և Հայրենեաց պաշտպան ընկերութիւն անունն ընդունուեցաւ։

«Յետոյ, Բիւրքճի օղլու խաչատուր վան գնաց տեղւոյն Հայոց Առաջնորդ Խրիմեան Սրբազանի մօտ, անոր հետ համաձայնելու համար։ Եպիսկոպոսը պատասխանեց թէ ազգը բաւական բաղմաթիւ չէ, կասարելու դատար այս շարժումը, կ'թէ [illegible] ։ Ի վերջոյ, Խրիմեան Սրբազան խորհուրդ տուաւ այդ անձին չմտանակցիլ այս տեսակ գործոց։ Խաչատուր բաժնուելով Վանայ Առաջնորդէն, Տըփղիս կ'երթայ, ուր այլ և այլ անձանց կը դիմէ։ Իրեն խորհուրդ կը տրուի Ոչնչական կուսակցութեան հետ բանակցիլ, և իւր հետ Ոչնչական մ'առնլով Կարին վերադառնալէ յետոյ միայն գործն ըսկսիլ, խորհիլ յայնժամ թէ պէտք է շարժումը կազմաւորել թէ կասեցնել ըստ պարագայից, զգուշութիւն ընելով որ գործը ժողովրդեան ջարդի մը չյանգի և սխալ ճանբայներէ խոյս տալով։

«Նկարիչ Միքայէլի վկայութիւնը կը հաստատէ թէ համախոհից տրուած թուղթերը քիչ ժամանակ յետոյ ետ կ'առնուէին և անոնց տեղ թուահամար ունեցող ուրիշ թուղթեր կը տրուէին։ Այս վկայութենէ կը հետեւի նաեւ թէ ընկերութեան Գործադիր խորհուրդն որոշած էր ամեն քաղաքի մէջ մասնախմբեր կազմել ձեռնհաս և աշխարհի ՅԱՆ անդամներէ բաղկացեալ, գտնելու համար այն միջոցներ որովք բարենորոգմանց գործադրութիւնը կրնար ձեռք բերուիլ առանց արիւնհեղութեան, և այդ նպատակին հասնելու ամեն խաղաղական միջոցներն ի գործ դնելու համար։

«Պայից բաշխուելիք բրվոլվերներու գնման և այլ ծախուց համար անհրաժեշտ եղած դումարները ձեռք բերելու համար, Գերագոյն խորհրդոյ երդուեալ անդամ Կարապետ անուն անձը Տիգիս ղրկուեցաւ 1,000 ռուպլի հանդանակելու։

«Յեղափոխական մասնախումբը, Գերագոյն խորհուրդ անուանեալ, կը բաղկանայ 5 անդամներէ, որք Գալայճի Գալուստ անուն մարդ մը դրամով վարձած են զինուորագրութեան թուղթերը ցրուելու և համախոհից գրաւոր երդումներն ստանալու։ Յիշեալ խորհրդին կողմէ այս գործակալին տրուած հրահանգներ բոլորովին գրգռիչ և հրդեհիչ բնութիւն մ'ունին։ Խորհուրդն ամեն ուրեք իւր համախոհից հրաւէր կը կարդար խոչի դրօշը պարզելու։

«Վանայ մէջ յեղափոխական մասնախումբ մը հաստատեցաւ, և զինուորագրութեան 300 թուղթեր ղրկուեցան հոն։ Այս թուղթերէ և երդմնագրերէ 2,400 օրինակ տպուած են խաչատուրի տան մէջ։

«Ընկերութեան պատրաստած յեղափոխական կանոնագրին նայելով, 30 տարուան միջոցին 30 հազար համախոհ արձանագրելու պարտաւոր էին, որոց իւրաքանչիւրը տասնեակ [illegible] մէջ մուրք մը պէտք վճարէր։ այս գումար՝ Բրդաց դէմ պատերազմն սկսեալ [illegible] զինուց գնման պիտի գործածուէր։

«Ալեքսան անուն կոչկակարն իւր համախոհից ապէս կ'ըսէր զանոնք զինուորագրած ատեն. «Ձեզ զինուոր կը գրեմ։ ի պատեհ ժամու ձեզ պիտի տրուի ձեզ և մէկ մէկ մեճիտիէ օրական պիտի ստանաք։ Մեր նպատակն է թագաւորութիւն մը հաստատել»։ Միանգամայն ուրիշ շատ ապստամբական և յեղափոխական խօսքեր ըսած է։ Երեք ոսկի թոշակ յատկացած է Խալայճի Մաքսուա անուն անձին, որ Ալեքսանէն 9 ոսկւոյ թերհաշիւ մ'ստացած է յառաջագոյն տրուած զինուորագրութեան թուղթերն համախոհներէն ետ առնելու և անոնց տեղ թուահամար կրող ուրիշ թուղթեր տալու համար. Խալայճի Գալուստ յաջողած է այս թուղթերէն 70—80 հատ բաժնել։

«Յովհաննէսեան Շաւարշ անուն անձն երդում առած է Գալուստ անուն վարժապետէն, որ իւր կարգին 10 մարդ զինուորագրած է։ Գալուստի տան մէջ գտնուած է յեղափոխական յայտարարութիւն մը։ Շաւարշ զինուորագրութեան 67 թուղթեր բաշխած է զինուոր գրելու համար։ Համատագործ Պետրոսի որդի Յակոբ անուն անձն ըսած է Սերովբէին զայն զինուորագրած ատեն. «Ձեզ զինուոր կը գրեմ։ Ձենք ինչպէս նաեւ օրական մեճիտիէ մը պիտի տամ ձեզ, և դաշտերը զինուորական կրթութիւն ներ ընելու պիտի երթանք»։ Մինաս անուն դաբբինն 130 զինուորագրութեան վկայագիր յանձնած է խաչատուրին, որ 5 մարդ զինուորագրած է, անանցմէ միոյն՝ Հաճի Յովհաննէսին՝ յայտարարելով թէ ինք Տիգրանէն նոր եկած էր և թէ զայն (Յովհաննէս) Ոչնչականաց ցանկին մէջ արձանագրել տուած էր։ Բաց աստի երդում առած է անկէ և 110 զինուորագրութեան թուղթ յանձնած է անոր՝ համախոհներ գտնելու համար։

«Փաշա Թադոս նոյնպէս Ալեքսանի ձեռամբ զինուորագրուած է, և ինք ալ իւր կարգին 5 մարդ բերած է, զորս Ալեքսան զինուոր գրած է երդում առնլով։

«Մէլէք օղլու Սարգիս քանի մը մարդիկ զինուոր գրած է։

«Անագործ Պալաս երդմնադիրն ստորագրած է, զոր Յակոբ Պետրոսեան իրեն ներկայած էր։ Բայց այս գործին նկատմամբ քաղաքիս Հայոց առաջնորդին դիմելով ինչ ինչ յայտարարութիւններ ըրեր է անոր։

«Արթին անուն կոշկակարին վերայէն յինանպետի վկայական մը գտնուած է, զոր Ալեքսան անոր յանձնած է ուրիշ 10 վկայագրոց հետ։ Արթին այս թուղթերէ մին կոչկակար Մեհրուն տայէ յետոյ մը նաեւ Ալեքսանին ետ տուած է։

«Յ[illegible] դրամագլուխ ներք զինուորագրութեան թուղթ և երդմնագիր տուած է Պալաս անուն կապերտի վաճառականին։ Յակոբ այս թուղթերէ 24ը Յովհաննէսէն առած էր և զանոնք ցրուելու պաշտօն ունէր։

«Յակոբ Սերովբեան անուն անձն ալ ցրուելու համար 15 թուղթ առած է Հաճի Յովհաննէսէն և արդէն զօրք գրել սկսած էր։

«Ալեքսան նմանապէս զինուոր գրած է Յովհաննէս անուն երկաթագործը։

«Մինաս թուղթեր տուած է Հաճի Տիգրանին։

«Մինաս անուն դարբինը խաչատուրին խանութը տարեր է վերայիչեալ Մինասը։ Հոն յայտարարեր է թէ Մինաս զօրք կը գրէր և Ղազար անուն պայտարն, որ հոն կը գտնուէր, զօրք գրուելու հրաւիրեր է։ Այս վերջինս հրաւէրն ընդուներ եւ զինուորութիւնն ստորագրեր է։ Մինաս զինուոր գրած է նաեւ Արութ անուն ականահատը և Կարապետ անուն անձն։

«Յովհաննէս Հագագեան անուն անօրէնին հրաւիրմամբ, Մարուքէ և Միքայէլ ի միասին անոր տունն երթալով, թէրզի պաշի օղլու Յակոբին տունէն սնտուկով բերուած թուղթերը քններ են։

«Նիկողոս և Պետրոս անուն կոշկակարք (ըոգինէ) զինուոր գրուած են Խալայճի Գալուստի ձեռամբ, որ անանցմէ երդում առնլով թուղթեր յանձներ է, որպէս զի ուրիշ մարդիկ զինուոր գրեն։

«Խաչատուր Պապիեան անուն անձն յայտարարեց թէ իւր զօրաց յինանպետն էր և զօրաց կրթութիւններ ընել տալու համար գրաւոր արտօնութիւն ստացած էր Շաւարշէն։

«Սարգիսեան Մկրտիչ անուն անձն ալ Շաւարշին ձեռամբ զինուոր գրուած է։ Պարզ զինուոր արձանագրուեր և երդում տուեր է և գրել չգիտնալուն համար ստորագրութեան տեղ ձեռքը դրեր է։

«Շաւարշի ձեռամբ զինուոր գրուած են նաեւ Մարտիրոս Մարտիրոս, Ապոհան Սարգիս, մետաքսավաճառ Գէորգ, Միքոյ օղլու Յակոբիմ, Սերովբէ, Ապոհան Սարգիս, Նիկողոս, Յովհաննէս և Յամկոչեան Գալուստ։ Այս վերջինն ալ իւր կողմէ զինուոր գրեր է Կիւրճի օղլու Մկրտիչ, Գէորգ օղլու Եփրեմ և Աւագ օղլու Յովակիմ անուն անձերը։

«Ռուսական հպատակ կարապետ Իսրայէլեան անուն անձն Շաւարշի ձեռամբ զինուոր գրուեր է. երդում տուեր է, բայց ոչ ստորագրութիւն։ Փաշա Թադոս անուն անձը Մէլէք օղլու Սարգիսը զինուոր գրեր է։

«Պապա օղլու իւր կարգին զինուոր գրելու պարտականութեամբ 5 զինուորագրութեան թուղթ առեր է Ալեքսանէն։

«Թադոս՝ Նազար և Մարտիրոս [illegible] զինուոր գրած է, որք Շէյխ Պէյ գիւղը կը բնակին։ Այս գիւղացիք արձանագրուած էին սա պատրուակաւ թէ գաւառին մէջ բարենորոգումներ մտցնելու պիտի օգնէին։

«Հաճի Յովհաննէս անուն կոչկակարը Կիւմիւշեան Յովհաննէս անուն անձը զինուոր գրած է։

«Կոչկակար Թադոս յայտնած է Ալեքսանին թէ զօրք կը գրէր, վասն զի քիչ օրէն թագաւորութիւն պիտի ունենային։ Այս վերջինն տան մէջ գտնուած են վիմագրութեան քարեր, որոց վրայ տպագրուած էին յեղափոխական յայտարարութիւններ։ Իւր վրայէն ևս գտնուեցան այս յայտարարութիւններէ։ Դաւադրութեան գտնուելուն հետեւեալ օրն այս թուղթերով լի մնտուկ մը Բիւրքճի օղլու Տիգրանին տունէն Մարուքէին տունը տարուած է, որ զանոնք այրեր է Միքայէլին հետ։ Իսկ վիմագրութեան քարերը կարապետին տան մէջ պահուեր են։

«Վերոյիշեալ յիշուածներն ամբաստանելոց մատնութեամբք և փաստաբանաց խոստովանութեամբք ըստուգուած և հաստատուած են։ Ահա ինչ են այս մարդոց վրայ գտնուած վիմագիր թղթոց գծագրութիւններն, և ինչ իմաստով խմբագրուած էին։ Ընդունելութեան թղթոց վերեւ կային Հայոց հայկեան, Արշակունի, Բագրատունի և Ռուբինեան Հայոց թեանց զինանշանները։

«Ենթասպայից վկայագրերն ստորեւ կը կրէին գլուխին գիր խարկ դրած և հրացանով ու սուրով զինուած զինուորներ, որոց առջեւ կը բարձրանար բերդ մը։

«Գալով երդմնագիրը պարունակող մասին, անոր վերեւ երկու դրուած է խաչաձեւ և երդումը երբորդութեան և պատուոյ վրայ տրուած է։ Երդմնագիրն և թուղթերն գանակութեան թուղթերն երեսակ են։

«Ուրիշ թուղթեր ալ կան՝ թէ՝ գոռ յեռնրէ տիտղոսով, ինչպէս նաեւ Հայկական չորս հարստութեանց զինանշանները կրող թուղթ մը։

«Արդ, այս ամեն ձեռնարկներ և վերոյիշեալ անձանց այս ընթացքն կը հետեւի թէ դաւադրութեան նպատակն էր Օսմ. տիրապետութենէն կորզել Տէրութեան մէկ մասը, այսինքն կարնոյ նահանգը՝ ապստամբութեան մը միջոցաւ։

«Այս կէտ այնպէս հաստատուած է որ անժխտելի ճշմարտութեան հանդամանք մը զգեցած։ Եղեռնական դատավարութեան [illegible] բանաձեւ մը զգեցած [illegible] Հայոց [illegible] կուսակցութեան [illegible] Հայոց [illegible] Ոչնչականաց [illegible] Հայոց [illegible] Ոչնչականաց [illegible] Հայոց [illegible] Ոչնչականաց

ԱՌԱՎՈՏ

ԺԵՆՍՈՒՆ ՀՍՈՒՆԿՈՒՆԻՆԻՑ ՎԱ ՀՍՈՒՆԿՈՒՆՉՅԱՆ ՀԱՐՈՒՄՈՎԿԻՍ

Ամենամեծ հարգանքով հրավիրվում են Ս. Հարությունի հարազատները, բարեկամները, ծանոթները եւ բոլոր հայրենակիցները՝ ներկայանալու Ս. Հարություն եկեղեցի՝ հանգուցյալի հոգեհանգիստին, որ տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, 19 Հոկտեմբերի, 1883 թուականին։

Հանգուցյալի հոգեհանգիստը սկսվելու է ժամը 10-ին։

Հոգեհանգիստեն յետոյ հանգուցեալի մարմինը պիտի թաղուի Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի գերեզմանատունը

La publicité de letranger est exclusivement remise à l'Eastern Agency, Constantinople Karakeuy Déirmen Han

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Քանի տարիէ ի վեր մայրաքաղաքիս բնակչաց ծանօթ եղող Տօքթոր Թամամշեանց հայազգի ճարտար բժիշկն, իւր ուղեւորութենէն վերադառնալով, բնակութիւն հաստատած է ի Բերա, եւ իւր յաճախորդները կ'ընդունի թէ-փէ-պաշի փողոց թիւ 6 տունն ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ Իւր առջի բնակարանն էր ի Նիշանթաշ, Ռուսաց հիւանդանոցին մօտ։

ԻԼԱՆ

	Տեղւոյ գնչէ	գնչէր	գնչէ
		դրշ	փր.
Տօն եղը	21400	5	20
Պալըզ եղը	17,000	3	20
Պէնկալ չիվիտի	7000	100	
Զօտա	59800	1	
Գերմըզ	100	33	
Մօր պագամ	53300	1	5
Գերմըզը չարապ	10300	9	
Թօրթըսը			
Զամ եղը	5750	2	20
Գերըմ դարդար	150	13	20
Գալայ	200	12	
Զիվիտճէք	200	6	
Կէօզ տաչը	2000	2	21
Պէյազ բօթաս	3150	2	
Խարուպ պալը	5000	5	30
Գերմըզը բօթաս	7000	9	20
Զօտաք	250	30	

Ֆապրիգաի հիւմայունլէր իշուն մահֆուզ նիւմունէլերի վէ չորուտի մուզարրէբէսի վէճէլէ միւպահա օլընմադիւզրէ միւնագասայա գօնրլան 16 գալէմ էճզա ֆիաթը մուրագամէլերի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ նիսանը բումինին 27նճի Զէհարշէնպէի կիւնիւնէ գատար պէտէր կիւն մունագասանը պիլ իճրա մէզբիւր կիւնտէ գարարի գաթիի վերիլէճէկինտէն էտայէ թալիպ օլանլարը վէ 28նճի կիւնի 0/0 5 թէնզիլինէ բաղիպ պուլունանլարըն մագամը սէրասքերի լէվազիմաթը ումումիէ տարէսինէ կէլմէլերի։

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիայէ և Բոլիէ գծէ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒԻՊ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	
Աբբաս	2,500	Ռոճբրս
Աբդոպա	2,500	Քրուիքչանք
Լաֆոնէ	2,500	Ուիլքս
Մասեքոնիա	3,500	Մասոն
Բասիլիա	2,800	Ֆօթբրմիլ

Բասիլիա շոգենաւն այսօր ուղղակի Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Այս շոգենաւք կին ճամբորդներ առնուն։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տուրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէնտերէսի դէպ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբոս	4,200	Ոլիմբոս	3,000
Ֆարս	4,000	Նեքթիս	3,000
Օսմանլի	4,000	Բերա	3,000
Սեսոստրիս	3,250	Իլլի	2,600
Թեպե	3,250	Աղլանդիա	1,700
Մախտալա	3,250	Լոգոս	800
Նեբա	3,250	Օլինդա	800
Մարեսմիս	3,250	Սեսիլ	750

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճանապարհներու համար։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ եւ ԸՆԿ.
Գործակատար
Մէյտանլըզ սոգագ, Պոլիս

կամ առ Պ. ՆԷՎԻՑԼ Է. ՄԱԼԹԱՍ
թիւ 1 եւ 3, Նարլեան խան,
Վոյվոտա փողոց, Գալաթա.
Ֆնօրէնութիւն, Լիվերբուլ,
ՃԷՑՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվերբուլ.

Գործակալներ՝

Ալեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ Ընկ.
Պերուլթ	Ց. Բաթթարաքի
Կ. Պոլիս	Ց. Վ. Ուիթոլ եւ Ընկ.
Դարդանէլ	Ֆրանք Քալվերթ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իսոս եւ Ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ Ընկ.
Խաքէնտէրուն	Լէվի, Ֆրանք եւ Ընկ.
Զմիւռնիա	Պ. Քրոնիլ եւ Ընկ.
Շիրա	Ն. Քրէդրոքուլոյ

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ, Մէնտերէսի և Օրէսայի Կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒԻՊ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	
Աբբաս	2,500	Ռոճբրս
Աբդոպա	2,500	Քրուիքչանք
Լաֆոնէ	2,500	Ուիլքս
Մասեքոնիա	3,500	Մասոն
Բասիլիա	2,800	Ֆօթբրմիլ

Բասիլիա շոգենաւն այսօր ուղղակի Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Այս շոգենաւք կին ճամբորդներ առնուն։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տուրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՊ

Որ կանոնաւորապէս կը բանէր Լիվերբուլ և Արբէ-Էլէյ դէպ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերիան	2,500	Ֆաղնիան	3,700
Ալեքսանդրա	2,500	Ֆլորիան	3,700
Անգլոսաքսան	2,500	Ֆլորա	3,700
Ամերիկան	2,500	Իսպերիան	5,500
Արապան	3,700	Իտալիան	5,500
Պավարիան	6,000	Իսպանիան	5,500
Պոլիտիան	6,000	Լեսպան	2,200
Քասպիան	800	Լիսբոնան	2,500
Սայրենան	2,000	Լիսբոն	800
Տորս	700	Օքսֆորդ	700
Էճիպտոս	3,700	Բերլին	3,800
Ֆրանսա	3,700	Վենետիան	6,800
Ֆրանկոնիան	3,700	Վերոնիան	6,800

Սայրենան շոգենաւը, նաւապետ Սդիսդիֆօրա, ամսոյս 7ին մայրաքաղաքս պիտի հասնի։

Շաբաթական շոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերբուլի եւ Պոսդընի միջև, եւ ստորագրեալս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն դէպքերուն կ'ընդայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ
թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միսլէթ խան, Գալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներ՝

Կ. Պոլիս, Լուսարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք.
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման եւ ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրտատոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ եւ ընկ.

ՔԷՅ ԵՒ ՏՕՆԱԼՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՊ

Որ կը բանէր Լիվերբուլ և Արբէ-Էլէյ Նաւատեարք՝ Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ.

Շոգենաւք Լոնտոնէն կանոնաւորապէս կը մեկնին Կ. Պոլիս, Օսէսա եւ Դանուբ երթալու համար, եւ օրինաւոր սակագներով վաճառք կը փոխադրեն Եւրոպայէն Արեւելեայ եւ Սեւ ծովու բոլոր նաւահանգիստները։

Մէյոլոյ շոգենաւը, նաւապետ Մորիճ, Լոնտոնէն մեկնեցաւ նախորդ ամսոյ 31ին, Մալդա եւ Զմիւռնիա հանդիպելով Կ. Պոլիս գալու համար, ուր կը հանի դէպի 5 ներկայ ամսոյ, եւ Դանուբ պիտի երթայ այսօր։

Թոլոս շոգենաւը, նաւապետ Տընպար, Լոնտոնէն մեկնեցաւ նախորդ ամսոյ 24ին, Մալդա եւ Պիրէոն հանդիպելով Կ. Պոլիս գալու համար, ուստից Օտեսա պիտի երթայ անմիջապէս։

Լոնտոնի մէջ այժմ բեռ կ'առնուն հետեւեալ շոգենաւք.

Ավլոս շոգենաւը, նաւապետ Ուէսդքոդ, Մալդա, Շիրա, Կ. Պոլիս եւ Օտէսա երթալու համար, եւ Լոնտոնէն պիտի մեկնի դէպի 28 ներկայ ամսոյ։

Քուլվէլա շոգենաւը, նաւապետ Տ. Հ. Մէյտըր, Զմիւռնիա, Կ. Պոլիս, Կալաց եւ Իպրայիլ երթալու համար, եւ Լոնտոնէն կը մեկնի դէպի 28 ներկայ ամսոյ։

Ֆոլէ Նոմա շոգենաւը, նաւապետ Պոն, Սելանիկ, Կ. Պոլիս, Պաթում, Բոզի եւ Թայղան երթալու համար, եւ Լոնտոնէն պիտի մեկնի մայիս 1ին։

Աւելի մանրամասնութիւններ եւ գնոց վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար դիմել առ

ՔԷՑ ԵՒ ՏՕՆԱԼՏ
Գործակալք
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՊ

Որ ամբողջ տարի մ'անգամ կը բանէր Լիվերբուլ և Մէնտերէսի դէպ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալտա	3,000
Ադրիա	3,000	Մորոտոս	2,500
Ալբերտ	3,000	Ղանդի	2,500
Պոմպէյա	4,600	Բավարիա	5,000
Պոմերանիա	3,800	Բարբարոս	3,200
Պոլարիս	2,500	Բալթիք	3,000
Պրինզ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սկիպալանիա	5,000	Սերբիա	4,600
Քրոպալանիա	4,700	Սարմատիա	3,000
Շերդոսիլ	2,000	Սամարիա	3,000
Տեվերբա	2,500	Սիրոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թրանիա	3,000
Քիպրոս	2,500	Թրինիդատ	2,500
Մարմարա	3,000		

Հոս, Լիվերբուլէն հասաւ այլ եւ այլ վաճառք բերելով եւ ի մօտոյ դարձեալ Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Ստորագրեալս արտօնութիւն ունի ճանապարհ եւ վաճառք ընդունելու Նիւ Եորքի եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ
ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ, Գործակատար.
թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան
Ղալաթիա։

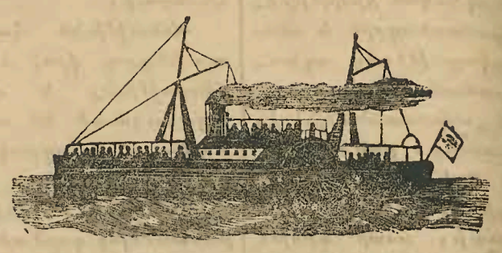

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՑՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵԻԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1883 ՄԱՐՏ 27 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ՄԻՆՉԵՒ ԱՊՐԻԼ 30

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	Եւրոպական Եղանակ
11 45	Եէնիմահալլէն Մէզարպուրնու, Պէյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիք. (Եէնիգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
12 20	Եէնիքէյ. Սթէնեա. Էմիրկ. Պոյաճըքէյ. Ր. Հիսար. Պէպէք. (Նավուտգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
12 45	Ր. և Ա. Գավագ. Եէնիմահալլէ. Մէզարպ. Պէյիւքտ. Թարապիա. Եէնիք. (Եէնիգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
1 35	Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար. Պէպէք. (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)
2 15	Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար, Պէպէք (Արնավ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդ
4	Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէյիւքտ. Թարապիա. Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ.
6 15	Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ, Բաչապ. Եէնիք. Էմիրկ. Գանլը Ա. եւ Ր. Հիսար, Գանտ. Արնավ. Զէնկ. Պէյլեր Օրթաք Գուզկ. Պէշիկ. Իսկ.
8 15	Ա. և Ր. Գավագ Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ Եէնիք. Էմիրկ. Պոյաճքք. Ր. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ Օրթաք Պէյքօզ. Պէշիկթ. (Ուրբաթ օրերը Սթէնեա)
10	Մէզարպուրնուէն Պէյիւքտէրէ. Թարապ. Եէնիք. Էմիրկ. Ր. Հիսար, Արնավ. Օրթաք. Պէշիկթ.

Աբնավուտ գեղ

11 30	Պէպէք, Արնավուտք. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ.
12	Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
12 30	Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
1	Պէպէք, Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ Գապաթաշ.
1 45	Արնավուտք. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ.
2 30	Պէպէք, Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ, Գապաթաշ։
3 15	Պէպէք, Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ, Գապաթաշ։
4	Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիքթ.
10 35	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ։
11 15	Արնավ. ուղղակի կամուրջ։

Աբէյան եղեգ

11 30	Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Գապաթ.
12	Պէյքօզ, Բաչապ. Ր. Փ. մտհալլէ, Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլի (Գանտիլիի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)։
12 35	Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսկ.
1 30	Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Գապաթաշ։
1 45	Պէյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ, Բաչապ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. (Գանտիլի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
2 45	Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիկթաշ։
4	Պէյքօզ. Բաչապ. Ր. Փ. մահ. Գանլ. Ա. Հիսար։ Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիկթաշ։
8 45	Պէյիւքտ. Պէյքօզ, Բաչապ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսկիւտար։ (Ուրբաթ օրերը Ր. փաշա մահ.)
10 25	Վանիքէյէն ուղղակի կամուրջ։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական Եղանակ

1 30	Գապաթաշ, Իսկ. Պէշիկթաշ, Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Զէնկ. Որկ. Գանտ. Ա. եւ Ր. Հիսար, Գանլ. Էմիրկ. Եէնիք. Բաչապ. Պէյքօզ Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ.
1 45	Պէշիկթաշ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Ր. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ.
3	Գապաթաշ, Պէշիկ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Պոյաճ Էմիրկ. Սթէն. Եէնիք. Պէյքօզ, Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ. Գավագլար։
6 45	Իսկիւտար, Պէշիկ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Զէնկ. Արնավ. Գանտ. Ր. Հիսար, Գանլ. Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ։
8 30	Պէշիկ. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտէրէ, Մէզարպ. Եէնիմահ։
9 15	Պէշիքթ. Օրթաք. Գուրուչ. Պէպէք. Ր. Հիսար. Պոյաճ. Մերկէզ Սթէն. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ.
10 30	Ր. Հիսար. Պոյաճ. Էմիրկ. Սթէն, Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ։
11 10	Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ։
11 25	Պէպէք, Ր. Հիսար, Պոյաճ. Էմիրկ. Սթէն. Եէնիք.

Աբնավուտ գեղ

12 25	Ուղղակի Պէպէք
1 15	» Արնավ.
1 45	» Պէպէք։
2 30	Պէշիկ. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք.
3 30	Ուղղակի Արնավ.
9 50	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, (Վոսփորի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
10 25	Պէշիկթաշ, Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Գուր. Արնավ.
11 5	Գապաթաշ, Պէշիկ. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք (Եէնիքէյի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)։
11 40	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք։
12	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ.

Աբէյան եղեգ

12 30	Իսկիւտար, Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Եէնիք.
1	Ուղղակի Գանտիլի
2 15	» »
2 30	Իսկ. Գուզկ. Պէյլէրպ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաչապ. Պէյքօզ (Ուրբաթ օրերը Ր. Փ. Մահ.)
3 40	Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. (Գավաքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
10 15	Օրթաք Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաչապ. Պէյքօզ Մէզարպ. Ր. և Ա. Գավագ։
10 50	Իսկ. Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. (Պէյքօզի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)։
11 10	Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլճա Ր. Փ. մահ. Բաչապ. Պէյքօզ։
11 40	Գապաթաշ, Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՀՈՐՍԱ

Ղալաթիա 25 ապրիլ.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
(Օսմ ոսկին 100 դրուշի հաշուով)

Լոնտրա 3 ամիս, դրչ.	110,30	առ Անգլ. լիր
Փարիզ 3 » Ֆր.	22,32 1/2	առ Օսմ. լիր

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Ցամ Քօնս. գոյուեցաւ (դ. կ.)	12,37	
բացուեցաւ	13,10	
կէս օրին	13,10	
Եգիպտ. միաց. բաց. ոսկի (դ. կ.)	81,30	Անգլ. լիր
Սոսիէթէ ֆէնէրալ 6 0/0		5, 3
» Օթման		4, 0
Կ. Պոլսոյ Պանքան		8 12
Քրէտի ֆէնէրալ 6 0/0 Օսմ. լիր		7,
Փոխ. 1863 (Մութոն) 6 0/0 Ֆր.		77
» 1865 » 6 0/0		74,
» 1869 (Բինար) 6 0/0		64 50
» 1872 (Պօն տէ Թրէզոր)		23,
» 1873 (Բինար) 6 0/0		59,
Ռումէլիի երկաթուղի		57,50
Լաուրիում (դ. կ.)	178,	
Թրամուայ Օսմ. լիր	340,	
Թրամվայ »	1000	
Հէվալէթ	30	
Ռիչոր	—	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
(Օսմ. ոսկին 100 դրչէն)

		Դրչ.
Անգղիական ոսկի	110	5
Գերմանական »	87	32
Բոլ	90	10
Գրեմիս	51	20
Գաւառոն թուղթ (դարձք)	912	
» արծաթ (նոր)	91	
Մէնկիսէի առաքերութիւն	108	16
Լոնտոն	103	25
Փարիզ	103	30
Մարսիլիա	101	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՀՈՐՍԱ

Լոնտրա 5 մայիս.

Անգլ. Քոնս.	102 5/16
Օսմ. »	11 1/2
Փոխ. 1865	14 3/8
» 1869	12 1/8
» 1871	73 7/8
» 1872	23 1/2
» 1873	11 3/8
» 1877	85 3/4
Պանք Օթման	20
Ռուս. փոխ. 73ի	87 1/2
Եգիպտ. միացեալ	73 1/8
» արտօնեալ	95
Տայրա Սանիէ	72 1/2
Փոխ. Ռօշիլտ	97 1/4
Փոխնկագիր Փարիզի վրայ	.

Փարիզ 5 մայիս

Գաղղ. Քոնս. 3 0/0	109 60
» » 5 0/0	79,97 50
Օսմ. Քոնս.	11,65
Փոխ. 1865 Ֆր.	74
» 1869	62
» 1873	57
Օսմ. Երկաթուղի	55 37 50
Պանք Օթման (դ. կ.)	755,
Քրէտի Լիոնէ (դ. կ.)	557 50
Ռուս. փոխ. 3 0/0 (1877)	93,25
» » Արեւելեան	—
Իտալ. Քոնս.	92,20
Եգիպտ. միացեալ	330,
Փոխնկագիր Լոնտ. վրայ	25,21

Վիէննա 5 մայիս

Փոխ. Լոնտրայի վրայ	119,90
Ռումէլիի երկաթուղի	26,20

ԿԷՍ ՕՐ 4,53

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERANTILE
Insuranee company

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ
Լոնտրայի և Էդինպուրկի ապահովութիւն ընկերութիւն Անգլ. Լիր.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	2,000,000
Վճարեալ դրմգլուխ	500,000
Պահեստի դրամ հըրդեհի ճիւղէն գոյացեալ	1,218,495–1,718,495
1881ին զուտ հասոյթը	1,024,460

NORTHERN
Assurance company

ՆՕՐԹՀԸՐՆ
Լոնտրայի և Էդինբուրկի ապահովութիւն ընկերութիւն Անգլ. Լիր.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	3,000,000
Վճարեալ դրմգլուխ	150,000
Պահեստի դրամ հըրդեհի ճիւղէն գոյացեալ	330,000–330,000
Զուտ հասոյթ 1878ի	351,000

Ստորագրեալք իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց և այս քաղաքիս ընդհանուր հասարակութեան կը ծանուցանեն թէ իրենք վերոյիշեալ արկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրութեան մը մէջ կը գտնուին, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանեն։

Ապահովութեանց կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց մէջ հաւասարական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան աւելնալովն՝ Ընկերութիւնս ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բռնողներու ինքզինք ներկայացնել։

Գրեթէ ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնան ընդունուիլ, ինչպէս Բերայի, Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները, գիւղերն ի գաւառները։

MARITIME
Insurance Cie limited of Liverpool
Capital Lt. 500,000
ՄԱՐԻԹԱՑՄ
Մովային ապահովութեան ընկերութիւն
Դրամագլուխ 500,000 Անգլ. լիրա

Ստորագրեալք, շոգենաւերը, առագաստանաւերն և անոնց մէջի վաճառքներն ու կարասիները խիստ օգտակար պայմաններով ապահովելու իշխանութիւն ստացած են ընկերութեան կողմէ։

Գիներուն և այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն Ղալաթիա Քօմիսիոն խանի անկիւնը՝ երկաթէ կամուրջին վրայ նայող սենեակն առ և Ցնօրէն ամեն գործառնութեանց Գործակատարն յիշեալ Ընկերութեանց

ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈՒԵԱՆ — ՃՕՀՆ ԲԱՌԻ